

8590-1
B20

CANTAREA ROMĂNIEI.

DE

M. BALCESCU.

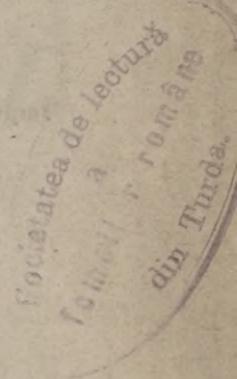
Tradusă în versuri

DE

D. BOLINTINEANU.

468 F.D.

BIBLIOTECĂ MUNICIPALĂ
TURDA

BUCURESTI.

Librăria mană Daceeū et Camp.

Strada Mogoșoaieī, No. 6.

1858.

II 19

REMAHONI

Imprimeria Natională a lui Iosif Romanov et Comp.

REMAHONI

REMAHONI

CANTAREA
ROMANIEI.

ЛУЧШИЙ

Поеzia ce dăm la vale mi kare ne e adresată de amikălă nostră Bolintineană, este o parafrasă în versuri a seblimei Kintări a României, skrisă în prosă de mult regretabilă nostră istorică Nicolae Bălcescu. În No. 4 al Konkordiei s'a publicată o poezie intitulată Nicolae Bălcescu, în care se plinăea nerădere a prematurată a acestei eminentă compatriotă. Găsim că Româniile părea îște să fie ne bărgădăi kari și aș jertfi viața pentru binele patriei. De aceea, că această ocazie, sokotiră de căciună a adăphe aminte, în păcine căvinte, viața lui Bălcescu. El s'a născut la 1819 dintr-o familie onorabilă care că drept se poate fi că din săi. Natra și înzestrase că înimă și inteligență. La ont-spre-zecă ani terminase cărsurile din Colegiul Național din S. Sava. Deși aceia Mărgăru, care văză că Bălcescu are foarte multe sărăci, și își ne lingă din săi și iată că sunt cărți partikălar de filosofie.

Pe la 1839 el intră în milicia națională ca

kadet; și, că toate că erea neconvențională și fără protecție, către a săptămâna Prințul să spăt proiect pentru formarea unei școli în care soldații să ia parte la elementare. Prințul primi proponerea și spuse că kadetul să il înștiințeze cărări pe dinșorii săi de la legea soldaților. De săi școala prosperă, la sfîrșitul anului se închine din cauza unor oferări superioare care se temea că nu sunt valabile soldații să devină învățători de către dinșorii.

La 1840 Bălcescu face amestecat într-o conspirație, împreună cu Mitică Filinescu, să închise la Mărgineni. Acei, în cîrs de doi ani de închisoare, el se folosă spre a aduna documente să a compune Istoria Țării Române a Armatei și Războinilor. La 1842, își câștigă libertatea; să dăspără că fără o călătorie pe la monastirile ambelor Prințipate, că să revine armelor măririi strămoșiei, să intoarce la București unde, în colaborația cu D. Lazăr, publică Magazinul Istorik. Acei, pe lîngă multe documente interesante pentru istoria noastră, sunt cărări articole originale de Bălcescu pînă de eradicare să de patrioticism.

La 1846, vîzându-se persecuția pentru publicarea în Magazin a unei articole asupra fanariotilor, părăsește patria să călătorească în Franță și în Italia spre a călători pe o altă istorie națională. La 1848 Bălcescu se intoarce în patrie, contribuind la mișcarea revoluționară, fiind secretar al Guvernului provizoriu și colaborator la redacția jurnalului Poporul Săveran.

Nevoit să părăsească din nou patria, rătăciind prin Transilvania, Ungaria și Transilvania; să, de asemenea, călătorească pînă de o viață aventuroasă să părăsească evenimentele

dramatiče, veni a se fiksa la Parisă și a se păne iară pe studiu. Aci, într-o broușă ce ești la lămină la 1850 săbătită de România Viitoare, publică a cheastă minșnată inspirație care să kiamă Kin-tarea României, și pe care amikul nostru Bolintineanu a pus'o astăzi în versări.

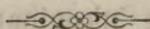
Dar opera capitală a lui Vălchescu, monumen-tul vieței sale, este istoria lui Mixaiu Viteazul că care să aibă ocazia sănătății în cele dește sămătățile minste ale sale. De să moartea lăsată sănătății, mai nainte să aibă o parte complekta, dar ceia că a rămas este destul că să facă pe lume a prețui șenilei sănătății istorice. Ar fi de dorit că cei că aibă această manăstire să mănuște lor să-lă dea mai cărând la lămină, pentru că România să poată sănătățe mai bine fantele eroilor lor naționali.

Mările suferințe și suferințele de studiu, pre-kom sănătății amor nenorocit, sănătății sănătățea lui Vălchescu. Deși o lăngă agonie, el a murit la Palermo la 28 Noemvrie 1852, fără a avea lăngă sine nici o răbdătură, nici sănătățe kompatriot!

Aceste date le am călesă de pe D. I. Voinescu II, un alt Român mort în exil și care asemenea merită a fi regretat de kompatrioții săi.

CUGETARI

*Trase din cintarea României, puse în versuri de
D. Bolintineans.*

I.

Lakrimele tele, dorul tăș vel greș
Aș pătrgns ne Domnul Dumnezeul meș,
Patrie-adoratъ!...

Nă-i destrel kăzbatъ mi sdrobitъ 'n dor!
Vădavă de fiu nlini de dalb amor,
Plinule delissatъ.

Kăm femeia juns kă păr despletit
Plinule pe mormîntul sognalbă isbit.

II.

Че даръ маи поетикъ
Маи дăлче de kită tine,
Împă копея kosigele
Kă floră аша divine!

Voiase'ллі sint kolinele,
Kă mlante parfymate!

Ómbroase'ui sînt pădările
Pe față'ui semănate!

Lăcios, albastru, lăptede,
E cerul feței tele,
Ce lăche 'n dălce pălbere
De gălbioare stele!

Trăfani se 'naldu stinchele'ui
Săbău akvila ce sboară;
Iar rîșrile-ui sunlendide
Ka brîșri te 'nkonjoară.

În popule'ui dălci, mașică,
Așză 'ntinereste;
În zilele'ui poetice
Vederea se răpeste.

De ce dar, dălce natrie!
Săriți că amărgăciune?
Îmi sunne mie grijile-ui
O dară dălce, sunne?..

III.

Kîmpile Romine de dalbe floră lăchesk;
Dar nu sînt floră pălăriinde ce virgina răpesk;
Sînt tărme numeroase, sînt zestrea țărăii mele
Ce conopă pămîntul ka pălbere de stele;
Că păredioși tesașri nașra te-a dotat!
Că frâkte de pălăcere, că floră de desmerdat,
Că grîne dăzrite, că karmene divine...
De ce ne față'ui dălce cărgă lacrimele-ui line?

IV.

Vekea Dșoțre, bătătă
 De străbătnii kavaleri,
 Își aduce mari averi
 și pîchoarele'ui sărgătă.

Rîzrele'ui răpitoare,
 și torenți spătmedoșă,
 Prin măpiri desfătătoare,
 Lașd'ani-ului glorioșă.

Kartea vieci-ului și așteptă
 Ca înciosă teș treksă
 Viitoră-ului e pleksă:
 De ce frantea-ului e 'nveștită?

V.

Kornă'ui kade 'n slăvicișne!
 Ka krinsă chel frațet che kade pălit.
 Spăima snirite'ui răpăne —
 În kartea destinei che dor ai cîtit?
 Aerăs s'a tărbărat,
 și vîntul kald, bate că krădă teroare;
 Îngerul neirei ui s'aș arătat
 Kăcăi popule tele sint șeici și arzătoare
 Visele'ui sint negărate —
 Ka valără ne lakără în vîntul tărbat
 Frantea'ui lăche și s'abate
 Ce kinără amare tă veză de peșterăt.

VI.

Oră ne kare parte căutarea nikă,
 Popoli neste popoli frangile ridikă !
 Dalba căutare, smirit înzeit
 Ce krează'n viață,
 III kredința kaldă kare a 'nvieștit,
 Varsă raze d'asăr neste a lămei cheadă.
 Lămea veke kade ne derăpănată ;
 Dălcea libertate,
 Soare-eterne și splendid cărăstă visări,
 Morgile kombate !

VII.

Ereaș frumoasă, țagă, ne kînd păteai kema
 La glorioase lăpte măreș ostirea ta !
 Se făgăduia lovirea de pentru tăă chel tare
 III norii pălberosă,
 Se răvărsăș prin aer, săb așera călkare
 Eroiloră frumoșă !
 Trăfășa stelă-a zilei gospodă kă ne'încătare ;
 Ka vălturi chel renezi săvagă aî tăi fecioră,
 Ka tașuri sălbătechi ereaș cătezătoră !
 Ază kînd-ăș adăch aminte de smlendida'ă pătere,
 Plecă okiă plini de lăkrămă spire gindără de dărere !

VIII.

Săbăta ferăș pentruă
 III mină'ă slabă kade ;
 În mijlocă eroilor
 Ază moliciunea shade.

IX.

De mălt... nainte... soarele-dă
 Lăchea voios pe lăume,
 Căm lăche făda splendidă
 Flăcălgăi vel juncă.

Kîmpăi că koame frațete
 De mănuși încununate,
 Ereă lokashă termelor
 Pe fadă-dă semănate.

În umbrele decembrișilor
 Căraș voios pîrae
 Ce se lăntăș că florile
 În grînele bălae.

În koama verde-a kîmpălgăi,
 Frumoasa libertate,
 Săvană, blondă verușină
 Că plătele-așrate;

Că făda dălce, splendidă,
 Că brîă cheresk încinsă,
 Juka că arkă bravilor,
 Că koarda lăi destinsă.

Așa-năi tot omul zilele
 Techea că fericiire :
 El nu-șă pleaca cehvîchele
 Săb barbar'asprire;

La sinăl dălcăr-al pătriei,
 Todă fi aveaș d'șmbrière:
 Techeaș frămoase zilele
 Că vise de mărire.

Iar kînd veneaș dărerile
 De bătrînețe, moarte,
 Zîcheaș: „trăit' am zilele!“
 Își veseli fost'aș foarte.

X.

Dar d'odată chevăl se 'nvăleste 'n nori;
 Pălbereea se 'nalăpă este kîmpă-n floră.
 Aerăl răsărit... Prin întărechimă
 Nemeteză aleargă... Ka dărcrea vine.
 Tărmele se snariș kăm prin nouă d'amar
 Tremără kînd lăpăi prin piejără anag;
 Kaii sforgă-ř, nekez: strigăte de dor,
 Se kofănd că glassăl chelăi vingător,
 Își ne-săpătă kînd viață, kînd perire-amară...
 Doamne-al băntătădă, kăpădă așeastă dăgă!
 Vintările săflă... norii se sdrobesc...
 Prințe nori d'odată lăpăile lăchesk!
 Investite 'n ferări, ostile s'arată.
 Pavaza lăchioasă țeme săbă săcădată,
 Palotile krănte kărgări vii tăiaș,
 Pentările goale palotilor staș.
 Cetele trăfășe sabieř se'nkină...
 Inima slăbeste... natria săspină...
 Patria-ř robită!.. „stađi vitejă bărbădă!..
 Arkăl iar se 'ntinde... se lovesc tărvadăi.

Пањза се гвпе... пентзrile-s fađъ...
Koifzrile-s snarte... totl pere 'n чеадъ.

XI.

Dejparte пе kимпзrи zak arkzrи sdrobite.
Ka mзntele mare se'ntinde-зn mormint,
IIIi sunendide flakzrи de florи poleite,
Se 'nalдъ d'o datъ пе чер, пе пъмнт.
Se fak sakrifичe... Stзpнnii шi sklavи
Kz тодi в џензke, dind mina se'npir:
О џагъ-a дѓreri, в kare kresk bravи!
Renchipre kz roze kosiđa'đi de fir!
Altar al rodirei dewertelor late,
Kz krivъđi reche tз fшшi пе пъмнт:
Din aste-alianđe de sinđe-nđdate,
Nođ popol se nastе пе 'ntinszl mormint.

XII.

Четъđi шi sate reinfloresk;
Песте morminte, песте гvine,
Ka trзnza verei, d'albz mзlyime,
D'oameni пе faga дърi nask, kresk.
Пъмнтz-mbrakъ mantz-ađritъ;
Sinđ-i se snagze, rîgizaveri;
Zilele пашь dшlc'i в џечегi,
Sзb libertatea k'ordin ынитъ.
Палошz lзptei zache-agznkat;
Mзma szride пгвпчilor dшlc'e!
Frзntea bъtrинz se'ntinde, lзче,
Leđile drente-i a 'nbekzrat.
Leđea че n'are пентz vr'o treantъ

Пентръ-о partidъ dълче favor;
 Кръде disgraciји pentrъ попор.
 П'а виедеи kale пополъ 'ndreantъ.
 Јспи kъ kalde lakrъмъ zicheaš
 Къtre bъtrинъ d'albi in mіndrie:
 „Lađdъ dълче воъ съ sie!“
 Ши kъ feriche se 'mbгъдішаš.

XIII.

Frъntea та п'атччеа, патріъ doritъ!
 № plekai tъ tristъ къtre чеі streini.
 Sъrіdeaі ka lešl че fгrnik'açitъ,
 Kіnd zicheaš streini de trъfie plinі:
 „Sъ legtъm in lanцgri marele попор,
 Sъ sdrobim a цътгі viadъ ші jъпеде!
 Ale tele fiіche dълчі in frъmъsede,
 Sъ ne 'nulete viada kъ-anій dълчі ai lor!“
 Sъrіdeaі tъ mіndrъ ші k'o lovitsгъ,
 Пъlberaі mъlгimea dъp'al teš pъmіnt.—
 Ei шикаш ka norsl че пе kіmpгі kъгъ.

Risinit de vînt.

D'ar atчпчі Romъnі апъга kъ amor
 Libertatě, avere:
 №маі чъl venetik ші chel trъdѣtor
 Kъ streniі dat-a mіna kъ пъчере.

XIV.

Азstrъl tъrbat detchъ;
 Чесl tъrbore-a пъlit;
 Faga kіmpгіl гъспнъ;
 Rіerile s'aš umbrit.

Patră flakără, lăpără colomne,
 Saltă konerite-n făm,
 Desnă patră părgă de lăme;
 Ca fărăna, sboară, tăn.

Kaii nîkez ne kîmpie;
 Tărmă mară ne văi măștesk;
 Kare dărsă kă ărcie,
 Miă de strigăte nask, kresk.

Limbele sănt mestekate,
 Oamenii nu se 'ngeleg;
 Popolii ka rîgră late,
 Vin, se varsă, se releg.

Цемете сfiшнitoare
 Trek нrin aer ne'пчетат;
 Пre попoare kad попoare;
 Oameni п'oameni aš пикат.

Desolația pîneste
 Înainte, 'n ăurma lor;
 Lețea 'n sabie domneste,
 Drentă 'n spoliș mi 'n omor.

Noaptea kă fatale erese,
 Popolii i-aš konerit;
 Lăpările torente dese,
 Rîgră nekontenit.

Foksl mistse ne dată
 Ce din săbiă a skăpat;

Moartea сечъгъ търбатъ;
Пополиј с'аăg sdrгmikat.

Din această crwd'egrui
Naște-șn monstru fioros,
Naste palida sklavie,
Kade n'oameni fgrios.

XV.

Drentsl, libertatea nă per nîcî odată;
Rîsl îmî revarsă ana-î fărîată;
Dar se reîntîrnă kătre pată slăbă;
Astfel lăsmea vine dospă drăgășă.

XVI.

Tă frumoasă țara, printre vîjelie,
Kătă aș seferit
Lava konerise frațeta 'dă kîmpie;
Valurile tărără, fără de sfîrșit
De tărbate neamără, toate peste tine,
S'aruncaș țemind;
Își răpîră fiu che kă dălci sâsuine
Te kiemaș kîntind;
Rătăcînd prin lăme, kă-a lor limbă dălce
Kă al lor dor prea viș,
Le ziceaș bătrînii; kolo șnde lăce
Soarele mai viș,
Șnde rîzri limpezi, șnde kîmpul verde,
Șnde 'n grîsl d'astr roza frînteashă pierde,
Akolo-i pămîntul kare noi dorim..
Akolo ne dăcăpă dălce să mărim!„

Astfel kint bestrini; lacrime sublime
Pi'a lor fandă tristă cără dănci și line.

XVII.

Maș căză repaosă
O patrie dorită!
De pe lăberea bătăilor
Dă-n frantea conerită.

Fără liberă ka pasărea;
Dar azi un popor mare,
La libertatea'dă verăuă
Rîvnita că 'nfokare.

Askate-dă splendid naosul!
Întindești arcul dără!
Căci cerul încă fălăgează
Și lupta fi-v'amartă.

Popoarele legați-să
Să steargă-al tăș dalb năme
Din karta mândriș-a gloriei
Ce-ai skris că sînăcă 'n lăume

XVIII.

Krivădă skăză că koamele cerăuă.
Păre d'o negăză spire răsărit;
Kreste, se 'ntănekă, fălăgează, băbăze,
Peste tot spăzăsă s'a răspindit.
Viskolaș renede săfă ne negăre,
Noră se skăză, kade nloios;

*

Bate kîmptile, spămtă, se rîște,
 Rîșl ka mărlile kreste spămos:
 Neakă livezile. Spăima se 'naripă,
 Sboară pe krestetă lămei în dor.
 Tronăl și lețile pîkă prin pălbere
 Își libertădile renede mor.

XIX.

Pentru che sală Ister, zeitate-antikă,
 Undelegă se șmfă... spămtă, se ridikă.
 În tăban anare... Kală Afrikan
 Sforțe și măskă frîșl Otoman.

XX.

Maestoasele palate
 Își biserici se sdrobesc
 Își pe rîșri aranjate
 Înretindene plătesc

XXI.

Demertăl krănt se 'ntinde pe kîmpulă romănesc;
 Iar kodrii că tărie se tărbăr, klokotesc.
 Pe koastele rizinde zak satele 'n țărănești;
 Femeile se 'mpărtăști că păcăncălor de mînă;
 O patria mea dălace! Ce doară să a fi kreskă!
 Eroi căi tineri că 'n sinădă ai kreskă?
 N'au că plânsă'ndă frațet și krădele săspine
 Bătrânilor în lacrămi și janelor verzine?
 Ca lei dalbi în lăpte păreaș feciorii căi;
 Dar astăzi se konfondă nekadă de făi căi!

Azi палашеле крънте, лъсате, се 'нръгинъ,
Femeile дъререа къз vorbe кръде-алинъ.
„Amar de noi! вървади пеerd inimile lor!
Комиї въ робие vor съфери къз dor!“
Iar мъмеле вътрине зик инкъ къз мъндрие:
„Mînel е чел че съде de moarte la robie!“

XXII.

Vijie viskolъ... пънциеръ въчівмъ,
În depъrtare.
Kad lovitsrile, тъпъ не павезе,
Fъгъ 'пчетаре.
Bravii se търбътъ... пикъ не пълбере,
Mor въ дърере;
Синъле ръзгъ; neакъ livezile —
Soarele пере.
Зnde спъматиче trek къз kadavere;
Arborii strikъ;
Flakъра въвъзе, съде не miriste —
Koama-и ridikъ.
Strigътъ ostilor, сънетъ armelor
Цеме маи таре
Зnde'лі sint ordele, мъndre шi falniche
Vizire mare ?
Vintsrí kontrarie sfarъm zъbalele
Ordei тъrbate
Шi пъвлirele, de пептъ bravilor
Fъg спъмінтate.

XXIII.

Kъм въ timп de koasъ спикъ заче 'n krинг,
Oase песте oase,

Pește-o vale lată vînturile strîng
 Albe și lăchioase
 Pețeche sdrobite, aninate 'n smină,
 Ici kolo s'arată :
 Vîntul lin se mîpkă... Vîltări'-n senin,
 Sbor în tărmă lată,
 Omenesti lăkășe nă se mai vedeaă —
 P'ast tărîm de moarte ;
 Ici kolea movile kîmpul înkredeaă,
 Mară și triste foarte.
 Își ne fie-kare s'arăta vr'șn semn :
 P'șnele tărbane ;
 P'altele înfinite niste krăci de lemn
 Semne triste, vane !
 Ling'așea kîmpie se vedeaă pădări
 Printre krăci stăfoase ;
 S'așziaă departe plincheri și tărmări ;
 Lăpușă și dărgeroase,
 Ce păreaă se fie săfletele lor
 Cele kinăsite.
 Frunzele dămbărăvii săferiaă kă dor
 De sănăde stronite.

XXIV.

Făgă de fală, de libertate,
 Ka floarea dălce te-ai gălbénit —
 O zi tă 'n viață te-ai odixnit,
 Ka tăncitorul kare s'abate ;
 Dar fii'dă vitreul și trădători,
 Kare'dă săgăie sănăde dălce,
 Ka vermiă săkă rozei ce lăcă,
 Kiamă streină asăpitoră.

Dînnpi'ui iesaț spada din mînă ;
 În lanțuri grele, greș te-aș încins ;
 Astfel mărireia noastră s'a stins,
 Astfel s'abate fala României.

XXV.

*(Stinsă'să frumoasa-și viață
 Își feiorii tăi cei bravă
 Domnii tăi sănt robă la sclavi,
 Fala ta pezi săbă cheață.)*

XXVI.

Pe ntru che tresari, o iesaț ?
 Oare-o rază de trezăt
 Pe este frantea-și a kăzăt ?
 Nu... Tă checi dăgere-amărtă !

XXVII.

Mindră prin bătălie spada-și strălăcea :
 Pe domnii și păză te-aș vîndăt ne tine
 Fiți tăi cei vitrezi ordelor streine...
 Își spini că lăkrămă kalde, pășnici, patria mea !

XXVIII.

Neamările rele che te pismăeaș,
 Se legață că trăfie
 Își că gindări krăde ast-fel și ziceaș :
 „Ați să spărați căibăi chei de bărbătie !“

Fămăl șrii tale okii tăi orbi;
 Iar a ta pătere,
 D'al tăăk kornu pilită, lesne se toci,
 Merse sunte kădere.

XXIX.

Liberă 'nainte, astăzi esti robită!
 Tă făsăști vitează și astăzi esti sdrobită.
 De-ăn fatal strein!
 Fost-ai glorioasă și astăzi defăimată;
 Inima ta-i moartă, fața 'ndă întristată,
 Hatrie de kin!
 Păstrezi sănt feciori'ndă! inima și sănătate
 Li s'aș păstrezi...
 Înne vălăi morări, dura mea și plină
 Daka mîndrăg'dă seflet astfel sănjosit!

XXX.

Esti ka vassl che-shi ia sborsă
 Fără kîrmă, fără port,
 Își vislașă răi ka doră,
 Înintre rele stîncă te port!

XXXI.

Viskoloase fără zilele trekște;
 Dar atunci Români fără d'albă și tară;
 Kornări, lăcrări, sate ne pămint kăzăte
 Le kălkaș pîcioară ordelor barbară;
 Dar din sănătăților viskole tărbate,
 S'așzia kăvîntă chel de libertate.

Moartea mi durerrea, mi astăză kiar domnesk;
 Însă nămaî este dăuc ea ne-atîrnare!
 Şomalele ce-n aer azi se risinesk,
 Sint strigărî de kinşri mi de întristare.

XXXII.

Văzăi mîshkindă-shi plătele
 Flăkăi kă mîndre feje
 Şi frantea lor kregindă-se
 În prima tinerefe;

Pe fejele fecioarelor
 Pălind săava floare,
 Şi popolul păcherile
 Kemind konsolătoare.

Streină sint fiii nastriei
 În gara lor dorită!
 Amare le sint zilele —
 Kăcăi gara li-e robită!

Femeile kă lăcrime
 Pe chei frikoş blesteamă!
 Bătrâni kintă kînteché
 De dorărî mi de teamă.

Herită kintă veruinei
 De fală sh'armonie:
 Săude nămaî plinădere
 De pradă tiranie!

Pe drăguşri pasă oameni
 Kă fejile 'ntristate

Ші к'окій стинні de lakrime,
Ка frangilele 'nklinante

Dar kolo 'n lsnka frajedъ
Rъsare-o dъlche floare,
Че-alinъ a noastre lakrime:
Speranца гълпitoare !

468

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ
TURDA

FINE.

